

उतारा आणि मानस दृष्ट

१(वास्तू, वाहन आणि झाड यांना दृष्ट न लागण्यासाठीच्या उपायांसह)

५

मनोगत

५

भुताखेतांसारख्या अदृश्य शक्तींचा शोध पाश्चात्यांनी अलीकडच्या काळात लावला. आज भुतांविषयी माहिती देणारी अनेक संकेतस्थळेही उपलब्ध आहेत. आपल्या हिंदु पूर्वजांनी सहस्रावधी वर्षांपूर्वीच या अदृश्य शक्तींविषयी केवळ माहितीच सांगितलेली नाही, तर त्या शक्तींच्या त्रासांपासून रक्षण होण्यासाठी सोप्या उपायपद्धतीही सांगितल्या आहेत. 'उतारा' ही यांपैकीच एक पद्धत आहे.

भूलोकी असतांना इच्छा आणि वासना अतृप्त राहिलेले आपलेच पूर्वज किंवा अन्य जीव इहलोक सोडून गेल्यावर आपल्याला त्रास देतात, यावर विश्वास बसत नाही ना ? मात्र हे सत्य समजून घेण्यासाठी यामागची कारणमीमांसा समजून घ्यायला हवी. अतृप्त पूर्वज आत्मे किंवा त्यांच्यावर नियंत्रण (ताबा) मिळवलेल्या वार्ईट शक्ती स्वतःच्या अन्नवासनांच्या तृप्तीसाठी किंवा अन्य इच्छांची पूर्ती करून घेण्यासाठी अन्नवासनेच्या माध्यमातून किंवा अन्य प्रकारे (उदा. वारंवार स्वप्नात साप दिसणे) त्रास देतात. कारण नसतांना अती भूक लागणे, वेगवेगळे अन्नपदार्थ खाण्याची वारंवार इच्छा होणे, भूक मंदावणे, मद्य-सिगारेट यांचे अचानक व्यसन लागणे यांसारखी अन्नवासनेशी संबंधित लक्षणे आपण काही वेळा अनुभवतोही; पण 'वार्ईट शक्तींच्या त्रासांमुळे हे असे असते', याची आपल्याला कल्पना नसते. यावर उपाय म्हणून अतृप्त पूर्वजांच्या लिंगदेहांची किंवा वार्ईट शक्तींची तृप्ती करू शकणाऱ्या घटकांचा उतारा त्रास असलेल्या व्यक्तीवरून उतरवायचा असतो. व्यक्तीवरून उतारा उतरवल्यामुळे व्यक्तीचा त्रास घटण्यास साहाय्य होते.

उतारा देण्यासाठी कोणते घटक वापरावेत, उतारा देण्याच्या पद्धती कोणत्या, उतारा तिठ्यावर का ठेवावा, उतार्याचे पाण्यात विसर्जन का आणि कधी करावे अशा अनेक प्रश्नांची अध्यात्मशास्त्रीय कारणमीमांसा या ग्रंथात केली आहे.

व्यक्ती त्रासदायक स्पंदनांनी बाधित होणे, म्हणजे तिला 'दृष्ट लागणे'.

५

५

व्यक्तीला जशी दृष्ट लागते, तशी वास्तू, वाहन आणि झाड यांनाही दृष्ट लागते. वास्तूला दृष्ट लागल्यामुळे वास्तूत रहाणाऱ्यांना शारीरिक, मानसिक आणि आध्यात्मिक त्रास होतात. वाहनाला दृष्ट लागल्यामुळे अपघात होण्याचीही शक्यता असते. झाड दृष्टाळल्यास त्याच्या फलधारणेवर विपरित परिणाम होतो, तर काही वेळा ते मृत्यूमुखीही पडते. वास्तू, वाहन आणि झाड यांना दृष्ट लागूच नये, यासाठी कोणते उपाय अवलंबता येतात, तसेच त्यांना दृष्ट लागल्यास ती काढण्याची पद्धत यांचाही या ग्रंथात ऊहापोह केला आहे.

उतारा, दृष्ट यांसारख्या पद्धती या वाईट शक्तींचा त्रास दूर करण्याच्या स्थूल पद्धती आहेत. दृष्ट काढण्यासाठी लागणारे घटक, दृष्ट काढणारी व्यक्ती आणि दृष्ट ठेवण्याच्या जागेची उपलब्धता नसेल, तर अशा वेळी काय करायचे ? ‘आपल्या उपास्यदेवतेला दृष्ट काढण्याविषयी प्रार्थना करून ‘देवता आपली दृष्ट काढत आहे’, या कृतीचे स्मरण करणे, हा यावरील उपाय आहे. हा मानस (मनाने) दृष्ट काढण्याचा प्रकार आहे. मानस दृष्ट काढणे ही अधिक सूक्ष्म-स्तरावरील उपाययोजना असल्यामुळे परिणामकारक दृष्ट निघण्यासाठी दृष्ट काढणाऱ्यामध्ये ईश्वराप्रती भाव आणि तळमळ असणे किंवा त्याची आध्यात्मिक पातळी ५० टक्क्यांपेक्षा अधिक असणे आवश्यक असते. या ग्रंथात मानस दृष्ट या पद्धतीचाही सांगोपांग विचार केला आहे.

‘दृष्ट (२ खंड)’ या आमच्या ग्रंथांत, ज्या व्यक्तीची दृष्ट काढायची तिच्यावरून दृष्ट काढण्याचे घटक का ओवाळावेत, दृष्ट काढतांना भाव महत्त्वाचा का असतो, दृष्ट काढणाऱ्या व्यक्तीवर दृष्ट निघण्याची फलनिष्पत्ती कशी अवलंबून असते, यांसारख्या अनेक प्रश्नांची उत्तरे दिली आहेत. विषयाची द्विरुक्ती टाळण्यासाठी ही उत्तरे आम्ही या ग्रंथात दिलेली नाहीत.

अध्यात्म हे अनुभूतीचे शास्त्र आहे. अध्यात्मात सांगितलेल्या एखाद्या कृतीची अनुभूती आली की, त्या कृतीमागील शास्त्रावर लगेच

卐

श्रद्धा बसते. साधकांना उतारा, मानस दृष्ट अशा उपायांच्या संदर्भात आलेल्या अनुभूती ग्रंथात प्रसिद्ध करण्यामागील उद्देश वाचकांची श्रद्धा वाढावी, हाच आहे.

या ग्रंथात दिलेल्या उपायपद्धती आचरणात आणून अधिकाधिक जणांना वाईट शक्तींच्या त्रासांपासून सुटका करून घेता यावी, ही श्री गुरुचरणी प्रार्थना ! – संकलक

卐

टीपा १. आध्यात्मिक पातळी - प्रत्येक व्यक्तीमध्ये सत्त्व, रज आणि तम हे त्रिगुण असतात. व्यक्तीने साधना, म्हणजे ईश्वरप्राप्तीसाठी प्रयत्न आरंभ केल्यावर तिच्यामधील रज-तम गुणांचे प्रमाण घटू लागते आणि सत्त्वगुणाचे प्रमाण वाढू लागते. व्यक्तीमधील सत्त्वगुणाच्या प्रमाणावर तिची आध्यात्मिक पातळी (स्तर) अवलंबून असते. सत्त्वगुणाचे प्रमाण जितके जास्त, तितकी आध्यात्मिक पातळी जास्त असते. सर्वसाधारण व्यक्तीची आध्यात्मिक पातळी २० टक्के असते, तर मोक्षाला गेलेल्या व्यक्तीची आध्यात्मिक पातळी १०० टक्के असते.

२. ग्रंथात बऱ्याच ठिकाणी 'प.पू. डॉक्टर' किंवा 'प.पू. डॉ. आठवले' असा उल्लेख आला आहे, तो ग्रंथाच्या संकलकांपैकी 'परात्पर गुरु डॉ. जयंत बाळाजी आठवले' यांच्याविषयी आहे.

ग्रंथात काही ठिकाणी 'परात्पर गुरु डॉ. जयंत आठवले' यांचा उल्लेख 'प.पू. डॉ. जयंत आठवले' असा असण्यामागील कारण

प.पू. डॉ. जयंत आठवले यांचे ज्येष्ठ बंधू सद्गुरु डॉ. वसंत आठवले यांनी प.पू. डॉ. जयंत आठवले यांच्यावर २८.१.२०१३ या दिवशी केलेल्या 'श्री सद्गुरुवंदन' या काव्यात त्यांना 'परात्पर गुरु' असे संबोधले. तेव्हापासून प.पू. डॉ. आठवले यांचा उल्लेख 'परात्पर गुरु' असा करण्यास आरंभ झाला. त्यामुळे ग्रंथात फेब्रुवारी २०१३ पूर्वीच्या लिखाणात त्यांच्या नावामागे 'प.पू.' असे म्हटले आहे, तर फेब्रुवारी २०१३ नंतरच्या लिखाणात 'परात्पर गुरु' असे म्हटले आहे.

अनुक्रमणिका

(काही वैशिष्ट्यपूर्ण सूत्रे ‘*’ या चिन्हाने दर्शवली आहेत.)

१. उतारा	२३
१ अ. उतारा देण्यामागील शास्त्र	२३
१ आ. उतारा देण्यामुळे होणारी प्रक्रिया	२३
१ इ. उतारा देणे आवश्यक आहे, हे ओळखण्याची काही लक्षणे	२४
१ ई. उतारा देण्याच्या दोन पद्धती	२४
१ उ. उताऱ्याच्या कृतींमागील शास्त्र अथवा सर्वसाधारण विवेचन	२९
१ ऊ. विदेशातील आणि हिंदु धर्मातील उतारा देण्याच्या पद्धती यांतील भेद	४५
१ ए. दृष्ट काढून तिठ्यावर ठेवलेला उतारा आणि नारळाने दृष्ट काढून नंतर मारुतीच्या देवळात फोडलेला नारळ	४६
१ ऐ. तीट लावणे, उतारा देणे आणि दृष्ट काढणे	४८
१ ओ. उताऱ्याशी संबंधित अनुभूती	४९
१ औ. उताऱ्याची मर्यादा	५३
२. वास्तूचे दृष्ट लागण्यापासून रक्षण करणे	५४
२ अ. एखाद्या व्यक्तीला त्रासदायक स्पंदनांनी बाधित करण्यापेक्षा एखाद्या वास्तूला बाधित करणे सोपे असण्याची कारणे	५४
२ आ. वास्तूला दृष्ट लागण्याची प्रक्रिया आणि परिणाम	५५
२ इ. दूषित वास्तूचा व्यक्तीवर होणारा परिणाम	५५
२ ई. वास्तूला दृष्ट लागू नये, यासाठी करावयाचे काही उपाय	५६
२ उ. वास्तूची दृष्ट काढणे	६०

३. वाहनाचे दृष्ट लागण्यापासून रक्षण करणे	६२
३ अ. वाहन आणि वाहनातील व्यक्ती दूषित होण्याचे कारण आणि त्याचे परिणाम	६२
३ आ. वाहनाला दृष्ट लागू नये यासाठीचा उपाय - वाहनामध्ये मिरच्या-लिंबू अडकवणे किंवा काळी बाहुली उलटी टांगणे	६२
३ इ. वाहनाची दृष्ट काढणे	६३
४. झाडाचे दृष्ट लागण्यापासून रक्षण करणे	६५
* झाडाला लागलेल्या दृष्टीची तीव्रता ओळखण्याची काही लक्षणे	६५
* झाडाला दृष्ट लागू नये यासाठी झाडाला विविध घटक टांगणे	६६
* झाडाची फलधारणा चांगली टिकावी, यासाठी योजावयाचे अन्य आध्यात्मिक उपाय आणि चैतन्यमय परिसराचे महत्त्व	६९
५. स्थुलातून दृष्ट काढणे आणि मानस दृष्ट काढणे	७०
६. मानस दृष्ट काढणे	७०
* मानस दृष्ट काढणे ही पद्धत केव्हा अवलंबावी ?	७०
* मानस उपाय करण्याचे महत्त्व आणि लाभ	७१
* मानस दृष्ट काढण्याचे प्रकार	७२
* मानस दृष्ट काढण्याची पद्धत	७२
* मानस दृष्ट काढण्याच्या संदर्भातील अनुभूती	७९
७. उताराविषयक उपायांची मर्यादा आणि साधनेचे महत्त्व	८५
‡ संकलकांचा वैज्ञानिक दृष्टीकोन	८६
‡ सनातनच्या ग्रंथनिर्मिती-कार्यात सहभागी व्हा !	९०

टीप - ग्रंथात काही सूत्रांच्या शेवटी मराठी किंवा इंग्रजी संकेतांक केवळ कार्यालयीन सोयीसाठी दिले आहेत.